

Odluka:

U-III/203/2007

Zbirni podatci

Broj odluke: U-III/203/2007

Datum odluke: 12.05.2010

Vrsta odluke: Odluka

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Jasna Omejec, predsjednica Suda, te suci Mato Arlović, Marko Babić, Snježana Bagić, Slavica Banić, Mario Jelušić, Davor Krapac, Ivan Matija, Antun Palarić, Aldo Radolović, Duška Šarin i Nevenka Šernhorst, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenuo Š. D. iz P., kojeg zastupa dr. A. S., odvjetnik iz P., na sjednici održanoj 12. svibnja 2010. godine, donio je

O D L U K U

I. Ustavna tužba se usvaja.

II. Ukida se presuda Županijskog suda u Puli broj: GŽ-3609/06-3 od 11. prosinca 2006. te se predmet vraća Županijskom sudu u Puli na ponovni postupak.

III. Na temelju članka 31. stavaka 1., 2. i 4. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst), obvezuje se Županijski sud u Puli da u drugom sudskom vijeću donese presudu u skladu s pravnim stajalištem Ustavnog suda Republike Hrvatske, izraženim u odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-III-1243/2004 od 19. listopada 2006., u roku od 30 dana, računajući od prvog idućeg dana nakon objave ove odluke u "Narodnim novinama".

IV. Ova odluka objavit će se u "Narodnim novinama."

Obrazloženje:

1. Ustavna tužba podnesena je protiv presude Županijskog suda u Puli broj: GŽ-3609/06-3 od 11. prosinca 2006., kojom je prihvaćena žalba tužene, Republike Hrvatske, Ministarstva obrane, te je preinačena presuda Općinskog suda u Puli broj: P-1159/00-15 od 27. veljače 2001. na način da se odbija tužbeni zahtjev podnositelja ustavne tužbe (tužitelja u parničnom postupku radi otkupa tzv. državnog stana).

2. Podnositelj ustavne tužbe smatra da su mu osporenim presudom Županijskog suda u Puli povrijeđena ustavna prava zajamčena člancima 14. stavkom 2., 29. stavkom 1. i 35. Ustava Republike Hrvatske.

U ustavnoj tužbi ističe da je Ustavni sud odlukom broj: U-III-1243/2004 od 19. listopada 2006. usvojio njegovu ustavnu tužbu u istom parničnom sporu, ukinuo presudu Županijskog suda u Puli i vratio predmet tom sudu na ponovni postupak.

U ponovljenom postupku, međutim, Županijski sud u Puli donio je u ovom ustavnosudskom postupku osporenu presudu ponovno protumačivši rok iz članka 20. stavaka 1. i 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo ("Narodne novine", broj 58/95. - u daljnjem tekstu: ZIDZPS) na način da je riječ o prekluzivnom roku. Dakle, prema stajalištu tog suda, tužitelj je propustio zakonski rok za podnošenje zahtjeva za otkup državnog stana (30. lipnja 1999.).

Podnositelj ustavne tužbe posebno napominje da je Ustavni sud odlukom broj: U-I-697/1995 od 29. siječnja 1997. ("Narodne novine", broj 11/97.) ukinuo odredbe članka 20. stavaka 1. i 2. ZIDZPS-a, kojima je bio propisan prekluzivni rok za podnošenje zahtjeva za kupnju državnog stana.

Budući da Županijski sud u Puli u ponovljenom postupku nije uvažio pravna stajališta Ustavnog suda, izražena u odluci broj: U-I-697/1995 od 29. siječnja 1997. i u odluci broj: U-III-1243/2004 od 19. listopada 2006., podnositelj predlaže ukidanje osporene presude.

Ustavna tužba je osnovana.

3. Ustavni sud je odlukom broj: U-III-1243/2004 od 19. listopada 2006. usvojio ustavnu tužbu podnositelja Š. D. iz P. u istoj pravnoj stvari (otkup tzv. državnog stana), koja je predmet ovog ustavnosudskog postupka. Njome je ukinuo presudu Županijskog suda u Puli broj: GŽ-1600/01-2 od 1. prosinca 2003. i predmet vratio tom sudu na ponovni postupak.

4. Činjenice i okolnosti vezane uz navedeni parnični postupak, u kojemu se odlučivalo o pravu podnositelja ustavne tužbe (tužitelja u parničnom postupku) na otkup tzv. državnog stana, bile su sljedeće:

4.1. U sudskom je postupku bilo sporno je li podnositelj pravodobno podnio zahtjev za otkup stana u P., U. R. B. 20, na kojemu je bio nositelj stanarskog prava. Polazeći od činjenice da su odredbe članka 20. stavaka 1. i 2. ZIDZPS ukinute odlukom Ustavnog suda broj: U-I-697/1995 od 29. siječnja 1997., Općinski sud u Puli svojom je presudom broj: P-1159/00-15 od 27. veljače 2001. usvojio podnositeljev zahtjev za otkup stana, ocijenivši da podnositelj nije prekludiran u podnošenju svog zahtjeva za njegov otkup.

Sukladno tome, prvostupanjskom je presudom prihvaćen tužbeni zahtjev podnositelja te je tužena (Republika Hrvatska, Ministarstvo obrane) obvezana da s podnositeljem sklopi ugovor o kupoprodaji stana, a prema uvjetima propisanim Zakonom o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo ("Narodne novine", broj 27/91., 33/92., 43/92. - pročišćeni tekst, 69/92., 25/93., 26/93., 48/93., 2/94., 29/94., 44/94., 58/95., 11/96., 11/97. i 68/98.), te da stan slobodan od osoba i stvari preda kupcu (podnositelju); u protivnom će taj ugovor zamijeniti sudska presuda. Tužena je također obvezana podnositelju naknaditi parnični trošak.

Prvostupanjski sud u presudi je također utvrdio da među strankama nije sporno podnositeljevo pravo, kao nositelja stanarskog prava, na otkup stana niti je sporna činjenica da je tužena 22. listopada 1999. zaprimila podnositeljev zahtjev za otkup stana te da do dana podnošenja tužbe nije s podnositeljem sklopila ugovor o njegovoj kupoprodaji.

4.2. U povodu žalbe tužene (Republike Hrvatske, Ministarstva obrane), Županijski sud u Puli donio je presudu broj: GŽ-1600/01-2 od 1. prosinca 2003. Njome je preinačio presudu Općinskog suda u Puli broj: P-1159/00-15 od 27. veljače 2001. i odbio tužbeni zahtjev podnositelja za otkup stana, smatrajući da je njegov zahtjev podnesen nakon proteka zakonskog roka.

4.3. U povodu ustavne tužbe podnositelja, podnesene protiv presude Županijskog suda u Puli broj: GŽ-1600/01-2 od 1. prosinca 2003., Ustavni sud donio je odluku broj: U-III-1243/2004 od 19. listopada 2006., u kojoj je utvrdio da je osporenom presudom Županijskog suda u Puli podnositelju povrijeđeno ustavno pravo jednakosti svih pred zakonom, zajamčeno člankom 14. stavkom 2. Ustava. U toj je odluci Ustavni sud izrazio sljedeće pravno stajalište:

"Ocjena je Ustavnog suda da je podnositelj, kao nositelj stanarskog prava na 'državnom' stanu, stajalištem drugostupanjskog suda, prikraćen u odnosu na druge nositelje stanarskog prava na "državnim" stanovima. Podnositelju je uskraćeno pravo na otkup stana u kojemu stanuje pogrešnim pravnim stajalištem drugostupanjskog suda, kojim mu je neposredno povrijeđeno pravo na jednakost pred zakonom, zajamčeno člankom 14. stavkom 2. Ustava, budući da je mjerodavan materijalni propis na grubi način pogrešno shvaćen, iz čega se može zaključiti da je osporena presuda

donesena samovoljno."

5. Na temelju odluke Ustavnog suda broj: U-III-1243/2004 od 19. listopada 2006., Županijski sud u Puli ponovio je sudski postupak u kojemu je donio (novu) presudu broj: Gž-3609/06-3 od 11. prosinca 2006., koju podnositelj osporava u ovom ustavnosudskom postupku.

U osporenoj je presudi Županijski sud u Puli ponovno uvažio žalbu tužene (Republike Hrvatske, Ministarstva obrane) te je preinačio prvostupanjsku presudu Općinskog suda u Puli broj: P-1159/00-15 od 27. veljače 2001. i odbio tužbeni zahtjev podnositelja. Pritom je izrazio stajalište da ukidanjem navedenih odredbi ZDZPS-a "nositelji stanarskih prava u takovim (državnim) stanovima nisu stavljeni u povoljniji položaj u odnosu na ostale nositelje stanarskog prava na način da jedino oni ne bi bili ograničeni rokom podnošenje zahtjeva za otkup stana već su stavljeni u isti položaj s ostalim kupcima stanova."

Županijski sud u Puli u osporenoj je presudi također utvrdio da je rok za podnošenje zahtjeva za otkup stana istekao 30. lipnja 1999. (Uredba Vlade Republike Hrvatske, "Narodne novine", broj 163/98.), a da je podnositelj podnio zahtjev za otkup stana 22. listopada 1999. Stoga je podnositelj propustio rok za podnošenje zahtjeva za otkup stana. U drugostupanjskoj presudi također je navedeno da na obvezu podnositelja za pravodobno podnošenje zahtjeva za otkup stana nije mogla utjecati okolnost da je među strankama vođen postupak radi otkaza stanarskog prava.

6. Ustavni sud opetovano ukazuje na svoje stajalište izraženo u odluci broj: U-I-697/1995 od 29. siječnja 1997., kojom su, zbog nesuglasnosti s Ustavom, ukinute odredbe članka 20. stavaka 1. i 2. ZIDZPS-a:

"Nejednakost položaja kupaca tzv. 'državnih' stanova i ostalih stanova, koja također predstavlja nesuglasnost s Ustavom, postoji i u pogledu trajanja rokova u kojima se može podnijeti zahtjev za kupnju državnog stana. S tog stajališta ukinute su odredbe članka 20. stavaka 1. i 2. te članka 21. Zakona, jer ne jamče jednakost građanima koji pravo na otkup stana mogu tražiti u roku od 60 dana, odnosno 30 dana od stupanja Zakona na snagu s ostalim kupcima stanova, u odnosu na građane kojima je rok za podnošenje zahtjeva bio određen u trajanju od godine dana, a zatim je bio još nekoliko godina produžavan."

7. S obzirom na navedeno pravno stajalište, kao i na ocjenu Ustavnog suda da nepostojanje roka za izvršenje određene činidbe (posebice u slučaju kad je rok ukinut odlukom Ustavnog suda) nije pravno utemeljeno tumačiti na štetu stranke koja je trebala poduzeti određenu činidbu, Ustavni sud utvrđuje da je osporenim presudom Županijskog suda u Puli podnositelju ustavne tužbe povrijeđeno ustavno pravo na pravično suđenje, zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava.

8. Stoga je, na temelju članaka 73. i 76. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst, u daljnjem tekstu: Ustavni zakon), odlučeno kao u točkama I. i II. izreke ove odluke.

9. U odnosu na točku III. izreke ove odluke, Ustavni sud podsjeća na članke 31. i 77. Ustavnog zakona, koji glase:

Članak 31.

- (1) Odluke i rješenja Ustavnog suda obvezatni su i dužna ih je poštovati svaka fizička i pravna osoba.
- (2) Sva tijela državne vlasti ... dužna su u okviru svoga ustavnog i zakonskog djelokruga provoditi odluke i rješenja Ustavnog suda.
- (3) Vlada Republike Hrvatske osigurava preko tijela državne uprave provedbu odluka i rješenja Ustavnog suda.
- (4) Ustavni sud može sam odrediti tijelo kojem povjerava provedbu svoje odluke, odnosno rješenja.
- (5) Ustavni sud može odrediti način provedbe svoje odluke, odnosno rješenja.

Članak 77.

- (1) Kada ustavnu tužbu usvoji i osporeni akt ukine, Ustavni sud u obrazloženju navodi koje je ustavno pravo povrijeđeno i u čemu se povreda sastoji.
- (2) Pri donošenju novog akta iz članka 76. stavka 2. ovoga Ustavnog zakona, nadležno sudbeno ... tijelo, ... obvezni su

poštivati pravna stajališta Ustavnog suda izražena u odluci kojom se ukida akt kojim je povrijeđeno ustavno pravo podnosioca ustavne tužbe.

9.1. Imajući u vidu utvrđenja sadržana u točkama 3. do 5. obrazloženja ove odluke, Ustavni sud upozorava da Županijski sud u Puli u osporenoj presudi broj: GŽ-3609/06-3 od 11. prosinca 2006. nije poštovao pravna stajališta Ustavnog suda izražena u odluci broj: U-III-1243/2004 od 19. listopada 2006.

Nepoštovanjem pravnih stajališta Ustavnog suda i neuvažavanjem ustavnosudskom praksom ustanovljenih obvezujućih pravnih standarda u odnosu na zaštitu ljudskih prava u konkretnom pravnom pitanju, Županijski sud u Puli postupio je protivno člancima 31. i 77. Ustavnog zakona.

10. Sukladno članku 31. Ustavnog zakona, odlučeno je kao u točki III. izreke ove odluke, koja se dostavlja Vladi Republike Hrvatske i Vrhovnom sudu Republike Hrvatske na znanje.

11. Povrede ostalih ustavnih prava, na koje podnositelj ukazuje u ustavnoj tužbi, Ustavni sud nije posebno razmatrao budući da je u postupku utvrdio povredu podnositeljevog ustavnog prava na pravično suđenje, zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava.

12. Objava ove odluke (točka IV. izreke) temelji se na članku 29. stavku 1. Ustavnog zakona.

Zagreb, 12. svibnja 2010.

PREDSJEDNICA

prof. dr. sc. Jasna Omejec, v. r.

Broj: U-III-203/2007